

המפקיד

איתא לדרב הוגא - שהשומר המשלם דמיס נשבע שאינה ברשותו
אמאי חיישין לשמא יוליא, הא אשחבע: שיש עדים ששטרפה.
דאשחא לא אשבעינא שהרי הביא עדים: ערס ומיטני לה. מחור
וקאל אחר הנכנסים בביתו וימלא הגב: וזה נשבע. הנהו

פרק שלישי

בבא מציעא

לה

מגו דמשחבע מלוה שאיט ברשותו כו' - לרצה ולרב יוסף לא
פריך אלח לאכיי ורב אשי:
תהא במאמינו. ברשא לא מזי לוקמי הכי משום דהתם לא
ירגה להאמיט כיון שע"י כן לא יוכל לישבע אבל הכא אין

עין משפט גרי מצוה

גרי רש"י לרב סנה
י א ב מיי פ"ג מהל'
מלוה ולוה ס"ד
סנה עין על קושט'
ח"ט ס"י עכ פט"י:
יך ג ד מיי ע"ס קושט'
ע"ס פט"י י:
פ"ו מיי פ"ד מהל'
שאלה וקוקון ס"ז
סנה עין על קושט' ח"ט
ס"י רל"א פט"י:
פ"ז ו' מיי ע"ס פ"ח
ס"ג ו' סנה ע"ס
קושט' ס"י רל"א:
י"ח מיי פ"כ מהל'
מלוה ס"ז ח"ט סנה
עין על קושט' ח"ט ס"י
ק"ט פ"ט:
י"ח פ"כ מיי ע"ס פ"ח
י"ט פ"ג מיי פ"כ מהל'
אשוח ס"ז ו' עין
מ"ט סנה עין על
קושט' ח"ט ס"י
פ"ט פ"ט:

גמג
קט"א פ"א סנה
ס"ק"א פ"א סנה

איתא לדרב הוגא כיון דמשחבע מלוה
שאינה ברשותו היכי מצי מפייה לה אמר
*(ה) *רבא שיש עדים ששטרפה א הכי
מדיבא מיתרי לה אלא אמר רב יוסף שיש
עדים שנגנבה סוף סוף מהיבא מיתרי לה?
דמרה ומיתרי לה אי הכי כי משחבע מלוה
נמי למרה ליה ולית' בשלמא מלוה ידע מאן
קא עייל ונפק בביתיה, ואזיל וטרה ומיתרי לה,
אלא ליה מי ידע מאן עייל ונפיק בביתיה
דמלוה. אביי אמר גזירה שמא ימטון ויאבדו
לו אחר שבועה מצאתיה *רב אשי אמר *ויה

נשבע וזה נשבע: וזה נשבע שאינה ברשותו
וזה נשבע כמה היה שור והכי קאמר למי
נשבע תחילה? מלוה נשבע תחילה שמא
ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון רב הונא
בר תחליפא משמיה דרבא אמר רישא דסיפא
תיובתא לרב הונא סלע הליתני עליו שתים
היה שור והלה אומר לא כי אלא סלע
הליתניך עליו סלע היה שור פלוגא ואם איתא
לדרב הונא מגו דמשחבע מלוה שאינה
ברשותו לישחבע נמי לאגילוגל שבועה כמה
היה שור: אמר רב אשי אמריתיה לשמחא
קמיה דרב כהנא ואמר לי *תהא במאמינו
ונהמניה ליה למלוה נמי בהא כמה היה
שור: לא קים ליה בגויה, ונהמניה מלוה ליה
דקיס ליה בגויה: לא מהימן ליה, ומאי שנא
לוה דמהימן ליה למלוה ומאי שנא מלוה
דלא מהימן ליה ללוה: ליה מקיים ביה במלוה
תומת ישרים תנחם מלוה מקיים ביה בלוה
יסלף בוגדים ישרים: ההוא גברא דאפקיד

כאן שבועה וט"פ שחפסוד במה
שמאמיט שבועה שהיה יכול לגלגל
עליו אינו חושש:
ואותבניה דה ש"ס וז"ל דיוקרא
דכיפי הוי שחח
דעלמא כמו כפילא ולא דמי לגיזות
ולדות דאותו שחח ניכר בגוף
הבהמה: אמר ר' יהודה לביד - ללא
דמי לאטרמיה לשבועה דקני כפילא
לרבה כששילס אחרי כן (ב"ב"ק דף ק"ח)
דהתם משלם ברטנו אבל רב נחמן
הולך לגבות חפדת:
ובנה כו' ואל"ס חמאי לא מהדר
(ד) מה מוכר ראשון לשי כל
זכות שחבא לידו וז"ל דהראשון מן
הדיון נמי אין מחזיר שמכורה היא
לו שהרי אוכל פירות בלא כנייתא
אלא משום ועשית הישר והטוב:
מהדר ולכן שני לא מהדר:

רבינו חננאל

קושאין לן ובי תקנתא
לרשיעי עבדין אלא
שמא ישבע הלוה
ויוציא המלוה את
הפקדון ונמצאת שבועת
הלוה שיצאה לבסלה
ואמרי' אם איתא לדרב
הוגא כיון שנשבע
המלוה שאינה ברשותו
אינו יכול להוציא
הפקדון שכבר נשבע
שאינו ברשותו *והלה
נשבע כמה היה שור
ופתני' הכי קמני מי
נשבע תחלה מי
הפקדון אצלו שאם
ישבע הלה תחלה
ויושינו שמא יוציא
המלוה את המשכון
ונמצאת שבועה זו
לבסלה: שראי השבועה
משפחה היא * והדא
דאפקיד כיפי גביה
חבריה ואמר לא ידענא
היכא אנתנינא אמר
ר' יוחנן לא ידענא
משפחה היא חייבת
לשומי לא שילם יד
רב נחמן לכסווי רשם
לאפני ויהיבא לבעל
הפקדון ברמי דתגור
כיפי רשע בתו' פ"י
אפרנא חזר' לטוף
אישחכ ח כיוי ואוקור
ברמי' מרה דכיי
אמר רב יי כיפאי
וטול אפרנא והלה
אמר לא כי אל מעירנא
דש"לית לאפני זבינא
אנא ככיי וברשותי
כיון דהא שומא רשמו
לית לאפנא שומא
בפעות הואי דהא חז'
כיפי ולא אבדו וקיימא
לן פקדון כל היכא
דאית' ברשותיה של
דמיה קאי לאו שומא
הוא והדר אפרנא
למיה והדרי כיפי
למרייהו ואסי' שימא
הדרא לעולם משום
שנאמר ועשית הישר
והטוב והני מילי אם
לא מוכר אבל אם
מכר לאו או נגנב
בחתנה או ודושה לא
הדא' וכן אם שמו
שהיא יהיה לוקח כשתמות
ב"ד שדה לאשח במלח
שהיא נושה בארמי
וניסת והכניסה שדהו
לבעלים או שמו שדה
אשה נושה שלה
וניסת לא מהדרינן ליה
לבעל ולא מהדרינן
מחזיר

גמג
קט"א פ"א סנה
ס"ק"א פ"א סנה

לוקח הוי' חפ"י ח' הוי יורש
כו' מהדר כאלמר זכנה
אורחה כו' אלא משום לא מהדרינן
ליה נקמיה דלי יורש הוי מהדרינן ליה
שהבן פודה קרקע של אביו וחט"ג
דבפרק יש טחלין (ב"ב"ק דף ק"ט) ושם
ד"ה (התם) מסיק דטבח ליה עבדו
ליה או יורש או לוקח הא למרינן
התם בר היכא דאיכא פסולא לאחמיני
לא עבדי ליה טבח ולכן הכא לא
הוי יורש משום פסולא דמלוה ולא
מהדר ממה נפקח דאשי יורש הוי
לא מהדר ור' יוסי בר חנינא מפרש
התם דלוקמות חפסוד חנפשיי:ו:
רבא

כיפי גביה חברה אמר ליה הב לי (ב"ב"ק) אמר ליה: לא ידענא היכא אותבניהו
אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה *כל לא ידענא פשיעוהא היא זיל שלים לא
שילם, אזל רב נחמן אנביה לאפנייה מיניה, לסוף אישחבה כיפי ואיקור אמר
רב נחמן יהדרי כיפ למרייהו והדא אפנא למרה, אמר רב אהר' ותיבנא קמיה
דרב נחמן ופרקי' המפקיד הוה ואמרי ליה: שילם, ולא רצה לישבע: ולא אהדר
לי, ושפיר עבד דלא אהדר לי מאי מעמא התם לא אמר ר' לבי דינא הכא
אמר ר' לבי דינא, למימרא דסבר רב נחמן דשומא הדו: שאני התם דשומא
במעוה הוה, דקא הוה כיפי מעיקרא * אמרי נהרדעי שומא הדר עד תריסר
ירחי שחא ואמר אמרינא אנא מנהרדעא אנא וסבירא לי שומא הדר לעולם
והלכתא שומא הדר לעולם משום שנאמר *ועשית הישר והטוב: פשימא שמו
ליה לבעל חוב ואזיל איהו ושמה לבעל חוב דידיה אמרינן ליה לא עדיף
את מ'גברא דאתית מיניה; ובנה, (א) אורחא, ויהבה במתנה ודאי הני מעיקרא
אדעתא דארעא נהות ולא אדעתא דזווי נחות, שמו לה לאשה ואינסיבא
או שמו מינה דאשה ואינסיבא ומתה * בעל בנכסי אשתו - לוקח הוי
לא מ'הדר ולא מ'הדרינן ליה * דאמר רבי יוסי בר חנינא באושה התקינו
האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות.
אגביה

לוקח הוי' חפ"י ח' הוי יורש
כו' מהדר כאלמר זכנה
אורחה כו' אלא משום לא מהדרינן
ליה נקמיה דלי יורש הוי מהדרינן ליה
שהבן פודה קרקע של אביו וחט"ג
דבפרק יש טחלין (ב"ב"ק דף ק"ט) ושם
ד"ה (התם) מסיק דטבח ליה עבדו
ליה או יורש או לוקח הא למרינן
התם בר היכא דאיכא פסולא לאחמיני
לא עבדי ליה טבח ולכן הכא לא
הוי יורש משום פסולא דמלוה ולא
מהדר ממה נפקח דאשי יורש הוי
לא מהדר ור' יוסי בר חנינא מפרש
התם דלוקמות חפסוד חנפשיי:ו:
רבא

לוקח הוי' חפ"י ח' הוי יורש
כו' מהדר כאלמר זכנה
אורחה כו' אלא משום לא מהדרינן
ליה נקמיה דלי יורש הוי מהדרינן ליה
שהבן פודה קרקע של אביו וחט"ג
דבפרק יש טחלין (ב"ב"ק דף ק"ט) ושם
ד"ה (התם) מסיק דטבח ליה עבדו
ליה או יורש או לוקח הא למרינן
התם בר היכא דאיכא פסולא לאחמיני
לא עבדי ליה טבח ולכן הכא לא
הוי יורש משום פסולא דמלוה ולא
מהדר ממה נפקח דאשי יורש הוי
לא מהדר ור' יוסי בר חנינא מפרש
התם דלוקמות חפסוד חנפשיי:ו:
רבא

גמג
קט"א פ"א סנה
ס"ק"א פ"א סנה

בעל חוב שמונו לו קרקע ומכרה לרבינו
שנתנה או הוריש: פנ - אחרונים
או לוקח או יורש או מקבל מתנה:
אשחא דארעא נחות - שיהא קרקע
שלה ולא שיקבלו מעות, דאילו בעל
חוב אית ביה משום "ועשית הישר
והטוב" דלמרינן לא היה קני עליו אלא
מעוה והרי הן כך אבל אלו קרקע
קנו: ולאנסיבא - אפילו לא שמחתן
לבעלה בכתובה להיות נכסי לן
ברזל שכן קטיין לבעל אלא עיכבתן
הוי - דין לוקח נתנו בו חכמים הלכן לא מ'הדר היכא דשמו לו ואינסיבא ומתה וירשה בעלה כדלמרינן זכנה אדעתא דארעא
נחות: ולא דלוקח דבין לו - היכא דשמו מינה ואינסיבא ומתה וירשה בעלה וירשה לא מזי למימר יורשה
אזי דלוקח שוייה רבין ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג - להיות בעלה לולכר פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה לוקח כשתמות
ומתה: בעל מניח - גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה כפרק האשה בכתובות (דף ע"ה) תקנת אושא בגופה של קרקע
לאחר מיתה אלמא לוקח שויהו רבין וא"ל אני לקחתי ראשון דלי כשאר יורש שויהו רבין יורש שמכר אביו נכסיו בחייו אין לו יורשה
בהן: באושה הפקע - כשהיתה סנהדרין באושה שנתנה וישבה ע"ס סנהדרי גדולה כדלמרינן ב"ה (דף ל"א) גבי עשרה מסעות:
אגביה

בעל חוב שמונו לו קרקע ומכרה לרבינו
שנתנה או הוריש: פנ - אחרונים
או לוקח או יורש או מקבל מתנה:
אשחא דארעא נחות - שיהא קרקע
שלה ולא שיקבלו מעות, דאילו בעל
חוב אית ביה משום "ועשית הישר
והטוב" דלמרינן לא היה קני עליו אלא
מעוה והרי הן כך אבל אלו קרקע
קנו: ולאנסיבא - אפילו לא שמחתן
לבעלה בכתובה להיות נכסי לן
ברזל שכן קטיין לבעל אלא עיכבתן
הוי - דין לוקח נתנו בו חכמים הלכן לא מ'הדר היכא דשמו לו ואינסיבא ומתה וירשה בעלה כדלמרינן זכנה אדעתא דארעא
נחות: ולא דלוקח דבין לו - היכא דשמו מינה ואינסיבא ומתה וירשה בעלה וירשה לא מזי למימר יורשה
אזי דלוקח שוייה רבין ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג - להיות בעלה לולכר פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה לוקח כשתמות
ומתה: בעל מניח - גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה כפרק האשה בכתובות (דף ע"ה) תקנת אושא בגופה של קרקע
לאחר מיתה אלמא לוקח שויהו רבין וא"ל אני לקחתי ראשון דלי כשאר יורש שויהו רבין יורש שמכר אביו נכסיו בחייו אין לו יורשה
בהן: באושה הפקע - כשהיתה סנהדרין באושה שנתנה וישבה ע"ס סנהדרי גדולה כדלמרינן ב"ה (דף ל"א) גבי עשרה מסעות:
אגביה

בעל חוב שמונו לו קרקע ומכרה לרבינו
שנתנה או הוריש: פנ - אחרונים
או לוקח או יורש או מקבל מתנה:
אשחא דארעא נחות - שיהא קרקע
שלה ולא שיקבלו מעות, דאילו בעל
חוב אית ביה משום "ועשית הישר
והטוב" דלמרינן לא היה קני עליו אלא
מעוה והרי הן כך אבל אלו קרקע
קנו: ולאנסיבא - אפילו לא שמחתן
לבעלה בכתובה להיות נכסי לן
ברזל שכן קטיין לבעל אלא עיכבתן
הוי - דין לוקח נתנו בו חכמים הלכן לא מ'הדר היכא דשמו לו ואינסיבא ומתה וירשה בעלה כדלמרינן זכנה אדעתא דארעא
נחות: ולא דלוקח דבין לו - היכא דשמו מינה ואינסיבא ומתה וירשה בעלה וירשה לא מזי למימר יורשה
אזי דלוקח שוייה רבין ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג - להיות בעלה לולכר פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה לוקח כשתמות
ומתה: בעל מניח - גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקי לה כפרק האשה בכתובות (דף ע"ה) תקנת אושא בגופה של קרקע
לאחר מיתה אלמא לוקח שויהו רבין וא"ל אני לקחתי ראשון דלי כשאר יורש שויהו רבין יורש שמכר אביו נכסיו בחייו אין לו יורשה
בהן: באושה הפקע - כשהיתה סנהדרין באושה שנתנה וישבה ע"ס סנהדרי גדולה כדלמרינן ב"ה (דף ל"א) גבי עשרה מסעות:
אגביה

מיתא דבעל רבובי דמי וקיימא לן בעל בנכסי אשתו לוקח הוי לא מהדר ולא מהדרינן ליה דאמר ר' יוסי בר' חנינא באושה התקינו האשה שמכרה נכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות - אגביה

(* נראה דהתם כן וז"ל ופריך רב אשי דהו נשבע שאינו ברשותו ולמה נשבע כמה היה שור וכו')

